

דף הנחיות

מבחן המנהיגות היהודי

מה במערך?

לאחר חודשים ארוכים ותשעה מפגשים מרתקים אנו ניצבים בפני המפגש האחרון והמסכם שלנו. במפגש זה נציץ אל מבחן המנהיגות היהודי: במה היו צריכים המנהיגים היהודיים לעמוד? מדוע? נסכם יחד את המפגשים המשותפים שלנו ונדון יחד לגבי ההמשך.

לימוד מהנה ומועיל!

שקף מספר 2

לאחר סדרה ארוכה בה שוחחנו על ערכי המנהיגות היהודית, נפתח את השאלה לדין מחודש: לאילו תכונות זקוק מנהיג אמיתי? האם התחדשה לכם תובנה בעקבות הסדרה? האם אתם חושבים אחרת ממה שחשבתם כשיצאתם לדרך?

שקף מספר 3

איך נבחר דוד המלך למשרה הרמה?

חכמי ישראל מלמדים אותנו על מבחן מיוחד שעבר דוד. לא מבחן של לחימה, גם לא קבלת החלטות תחת לחץ.

התייחסות לצאן. זה היה המבחן.

"ה' צדיק יבחן", ובמה הוא בוחן? במרעה צאן: בדק לדוד בצאן, ומצאנו רועה יפה, שנאמר (תהלים ע"ח) "ויקחה ממכלאות צאן" – מהו "ממכלאות"? כמו (בראשית ה') "וייכלא הגשם".

היה מונע הגדולים מפני הקטנים והיה מוציא הקטנים לרעות, כדי שירעו עשב הרך, ואחר כך מוציא הזקנים כדי שירעו עשב הבינונית, ואחר כך מוציא הבחורים, שיהיו אוכלין עשב הקשה. אמר הקדוש ברוך הוא: **"מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כוחו, יבוא וירעה בעמי"**.

שקף מספר 4

אותו המבחן חזר גם אצל המנהיג היהודי הראשון – משה רבנו.

אמרו רבותינו: כשהיה משה רבנו ע"ה רועה צאנו של יתרו חותנו במדבר, ברח ממנו גדי, ורץ אחריו, עד שהגיע לחסית (=על פי הערוך: מין ירק הגדל על מים), נזדמנה לו בריכה של מים, ועמד הגדי לשתות. כיוון שהגיע משה אצלו אמר: "אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עייף אתה?" הרכיבו על כתפו והיה מהלך. אמר הקדוש ברוך הוא: **"יש לך רחמים לנהוג צאן של בשר ודם כר, חיך, אתה תרעה צאני ישראל"**.

(שמות רבה, ב, ב)

מדוע לדעתכם זה המבחן? מדוע מנהיג נבחן ביכולת שלו להתייחס לצאן?

אמשה רבנו במצרים

וַיֵּרָא בְּסִבְלֹתָם: שֶׁהִיא (מֵשֶׁה) רֹאֵה בְּסִבְלוֹתָם וּבֹכָה וְאֹמֵר: חֲבַל לִי עֲלֵיכֶם, מִי יִתֵּן מוֹתִי עֲלֵיכֶם! שְׁאִין לָךְ מִלֹּאכָה קֶשֶׁה מִמִּלְאכַת הַטִּיט. וְהִיא נוֹתֵן כֹּתִפִּיו וּמְסִיעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם.
 רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי אֹמֵר: רָאָה מִשְׁוֵי גָדוֹל עַל קֶטֶן וּמִשְׁוֵי קֶטֶן עַל גָּדוֹל וּמִשְׁוֵי אִישׁ עַל אִשָּׁה וּמִשְׁוֵי אִשָּׁה עַל אִישׁ וּמִשְׁוֵי זָקֵן עַל בָּחוּר וּמִשְׁוֵי בָחוּר עַל זָקֵן וְהִיא מַנִּיחַ דְּרָגוֹן (בְּגָדֵי הַמְּלוּכָה) שֶׁלּוֹ וְהוֹלֵךְ וּמִיִּשֵׁב לָהֶם סִבְלוֹתֵיהֶם וְעוֹשֶׂה כְּאִלּוּ מְסִיעַ לַפְּרָעָה.
 אִמֵּר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתָּה הַנַּחַת עֶסְקִיךָ וְהִלַּכְתָּ לְרֹאוֹת בַּצֶּעֶרן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְנִהְגַּת בָּהֶן מִנְהַג אַחִים אֲנִי מַנִּיחַ אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְאֶת הַתַּחְתּוֹנִים וְאֶדְבֵּר עִמָּךְ (שְׁמוֹת רַבֵּה, א, כז)

שקף מספר 5

על משה רבינו במצרים אנו מוצאים התייחסות נוספת. הפעם, לא לצאן אלא לבני אדם. בעוד משה יכול היה להישאר בארמון המלוכה ולשכוח ממה שקורה בחוץ, הוא בחר להתנהג אחרת:

וַיֵּרָא בְּסִבְלֹתָם: שֶׁהִיא (מֵשֶׁה) רֹאֵה בְּסִבְלוֹתָם וּבֹכָה וְאֹמֵר: חֲבַל לִי עֲלֵיכֶם, מִי יִתֵּן מוֹתִי עֲלֵיכֶם! שְׁאִין לָךְ מִלֹּאכָה קֶשֶׁה מִמִּלְאכַת הַטִּיט. וְהִיא נוֹתֵן כֹּתִפִּיו וּמְסִיעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם.

רבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: ראה משוי גדול על קטן ומשוי קטן על גדול ומשוי איש על אשה ומשוי אשה על איש ומשוי זקן על בחור ומשוי בחור על זקן והיה מניח דרגון (בגדי המלוכה) שלו והולך ומישב להם סבלותיהם ועושה כאלו מסייע לפרעה.

אמר הקדוש ברוך הוא: אתה הנחת עסקיך והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת בהן מנהג אחים אני מניח את העליונים ואת התחתונים ואדבר עמך (שמות רבה, א, כז)

אנושא בעול

...הוא לא נח ולא שקט
 כי נשא בעול עם אחיו
 והשתתף בצרתם. כיון
 שמעלת 'נושא בעול עם
 חברי' אינה תלויה בשאלה
 אם יכול להקל מעליו או לא,
 עצם הדבר שמפריע לו שהזולת
 סובל זוהי מעלת 'נושא בעול' שהיא שלמות
 ואפילו אם אין בזה נזרה ממשית אבל יש בזה הרבה מאוד סיוע נפשי...
 (שפתי חיים, מידות, עמוד שפד).

שקף מספר 6

כך מסביר זאת רבי חיים פרידלנדר זצ"ל:

...הוא לא נח ולא שקט כי נשא בעול עם אחיו והשתתף בצרתם. כיון שמעלת 'נושא בעול עם חברי' אינה תלויה בשאלה אם יכול להקל מעליו או לא, עצם הדבר שמפריע לו שהזולת סובל זוהי מעלת 'נושא בעול' שהיא שלמות החסד. ואפילו אם אין בזה נזרה ממשית אבל יש בזה הרבה מאוד סיוע נפשי... (שפתי חיים, מידות, עמוד שפד).

שקף מספר 7

איך נהפוך התנהגות זו לחלק מחיינו אנו?

הצעד הראשון לנשיאה בעול, הוא לראות את הזולת כבני אדם אמיתיים ולא כאובייקטים. לעתים קרובות אנחנו מברכים מישהו ב"מה נשמע?" מכל הלב. זוהי התנהגות חברתית מקובלת - אבל הדבר האחרון בעולם שאנחנו רוצים, הוא שהוא יתחיל לספר...

נסה להיכנס לנעליים שלו. הבעיות שלו הן הבעיות שלך. איך הוא מרגיש ביום הראשון שלו בעבודה? איך ההרגשה לעבור לשכונה חדשה? שאל את עצמך: אילו הייתי במקומו, איך הייתי מרגיש? לפקיד בדואר יש עבודה קשה. מה עובר עליו? כשמישהו דוחף אותך באוטובוס - שים לב באיזה לחץ הוא נמצא (הרב נח וינברג, ארבעים ושמונה דרכים לחכמה)

לפעמים:

קרה לך פעם שהרגשת "זיפת", ואז מישהו ניגש אליך מאחור ובטפיחה אדירה על הגב אמר: "תתעודד בן אדם - מה חסר לך בחיים?!" במקום להתעודד, רק התעצבנת יותר. למה? משום שלמרות כוונותיו הטובות, הוא בכלל לא התחיל להרגיש מה בעצם עובר עליו.

נושא בעול עם חברו - הדרך השלושים ותשע לחכמה - מלמדת אותנו כיצד להשתתף בנשיאת העול - לתת כתף לאחרים ולשאת עמם את משא החיים. עלינו להיות מודעים לכאבם של האחרים. אסור לנו לעבור את החיים כאילו היו מרוץ מכשולים - "שים לב, הנה בן אדם - גרום לו לחייך, דחוף אותו קדימה, קבל נקודה - החזרת עוד אדם למסלול!" זו אינה הדרך. עלינו להשתתף איתו באופן מעשי, בנשיאת המשא המכביד עליו.

כשמישהו נפגע באופן גופני, אנשים עוזרים לו. אם מישהו נחתך באצבע, כולם קופצים על התחבושות, מביאים מים, ערכת החייאה - מה שצריך. אבל אם הכאב הוא רגשי או רוחני - כאשר מישהו מדוכדך וסובל - אנחנו לפעמים לא

יודעים מה לעשות ומעדיפים להתעלם מהמצב. אך במבט אמיתי, זהו הזמן שבו עלינו להתעלות מעל לעצמנו, וללמוד כיצד לשאת את הכאב עם הזולת... משום שלב שבו, כואב הרבה יותר מיד שבורה.

העמד את עצמך במקומו

הצעד הראשון לנשיאה בעול, הוא לראות את הזולת כבני אדם אמיתיים ולא כאובייקטים. לעתים קרובות אנחנו מברכים משהו ב"מה נשמע?" מכל הלב. זוהי התנהגות חברתית מקובלת – אבל הדבר האחרון בעולם שאנחנו רוצים, הוא שהוא יתחיל לספר...

נסה להיכנס לנעליים שלו. הבעיות שלו הן הבעיות שלך. איך הוא מרגיש ביום הראשון שלו בעבודה? איך ההרגשה לעבור לשכונה חדשה? שאל את עצמך: אילו הייתי במקומו, איך הייתי מרגיש? לפקיד בדואר יש עבודה קשה. מה עובר עליו? כשמישהו דוחף אותך באוטובוס – שים לב באיזה לחץ הוא נמצא.

איך מרגיש אדם זקן? חלש? כבד שמיעה? בלי שיניים? בלי הורים?

קח את הדברים ללב. זה לא מספיק רק להבין. צריך גם להרגיש יחד איתו. הבעיה שלו, היא בעצם הבעיה שלך. אם הוא מדוכא, הרגש זאת יחד איתו. איך מרגיש אדם זקן? חלש? כבד שמיעה? בלי שיניים? בלי הורים?

התמקד, הפוך תחושות אלה למוחשיות. הוא אינו יצור מעולם אחר וזה, הוא אדם בדיוק כמוך. ובפעם הבאה שבה תשוחח עם אדם מבוגר ממך, נסה לדמיין אותו כצעיר יותר וכן להיפך.

ומה באשר לילדים? קל להתייחס אליהם כאל צעצועים קטנים ולשכוח שהם מבינים הכול – ורגישים במיוחד.

כל אחד וה"חבילה" שלו

היה מודע לכך, שכל אדם נושא על גבו "שק" פרטי, הגדוש לעייפה בקשיים ומאבקים שעליו להתמודד עמם – בעיות של הערכה עצמית, תוכניות שלא מומשו, כישלונות, ספקות, אי התאמה... זהו חלק מאתגר ההתקדמות בחיים.

ההופעה החיצונית של בני האדם, אינה משקפת בהכרח את פנימיותם. דווקא אלה שנושאים את השק הכבד ביותר, עלולים להיראות כלפי חוץ משוחררים

ועליזים. אנשים רבים מעדיפים להסתיר את רגשותיהם. אדם שנראה לך כרגוע ומסודה, יכול להיות נתון בסערה פנימית עזה.

בחן היטב את האנשים ונסה לחשוב מה מתחולל בקרבם. הבן, שבעיותיהם של האחרים, חלומותיהם ותקוותיהם, אמיתיים לא כחות מאלה שלך. בדיוק כמוך, לכולם ישנו משא. התמקד בכך ושאל את עצמך: "מה הם סוחבים?" השתמש בדמיון על מנת להרגיש כיצד המשא מכביד עליהם.

היה רגיש. האם אדם זה שמח או עצוב? חלש או חזק? חששן או בטוח בעצמו? הקדש שימת לב ותהיה מסוגל לחלוק עמו את הקשיים.

מאין הוא בא?

לכולנו ניתנו כוחות – אינסטינקטיביים או נרכשים – בהם אנחנו משתמשים על מנת להעריך בני אדם. אנו עושים זאת מבלי לשים לב. כשאתה נכנס למסיבה, אתה מרגיש אילו מין טיפוסים משתתפים בה? משהו גורם לך להתרחק מבני אדם בעלי מראה מפוקפק? משהו מושך אותך לאנשים אחרים? היכולת מצויה בנו, וכעת צריך ללמוד להשתמש בה בצורה מודעת.

כולנו נכנסים לויכוחים עם אחרים, ומתפלאים – איך הם בכלל יכולים לחשוב ככה?! מסיבה זו עלינו ללמוד לבחון את העולם מתוך מבט מקיף.

נניח לדוגמא, שההורים שלך נואמים לך על 'איך אתה מבזבז את החיים' (במלים אחרות – אתה לא עושה מה שהם היו מצפים ממך לעשות). אל 'תחזיר להם', אל תתלהט, אל תנסה להפגז אותם בכינויים. להיפך, הכרח את עצמך לעמוד במקומם, להרגיש את הדאגה שלהם, ולחשוב איך היית מרגיש, אילו היה לך בן שמדאיג אותך.

- מה מטריד אותם?

הם דואגים לי.

- מה הם מרגישים?

הם לחוצים. הם רואים שאני קם כל בוקר ב-11:00 ומפחדים שאני הולך לבזבז ככה את כל החיים שלי – לא טוב להם עם זה.

למד להבין, שכל אדם הוא עולם שלם בפני עצמו.

למד להבין, שכל אדם הוא עולם שלם בפני עצמו, עם רקע שונה, רגשות שונים, ניסיון שונה ומבט שונה על החיים. חכמים אמרו, שכשם שפרצופיהם של בני האדם שונים, כך גם דעותיהם שונות. קח פסק זמן על מנת להיכנס לתוך עולמם ולגלות מה הם חושבים. אל תמהר להביע דעה, נסה לגלות מהי דעתם, הקשב.

גם אם ההתבוננות מבעד למשקפיהם של האחרים לא תשכנע אותך בנכונות דעתם, לכל הפחות היא תגרום להפחתת הכעס ולהגברת תחושת האמפתיה.

להילחם ברגישות

כשאתה מגיע למצב של אי הסכמה עם מישהו אחר, אל תתמקד בלוגיקה ובצדק שבעמדה שלך. נסה לחוש מה מפריע לו. האם יש משהו שחוסם אותו מלראות את האמת?

אתה חייב להרגיש איפה נתקע החבר שלך. אולי הוא אינו רוצה להודות שטעה? אז תפסיק ללחוץ. הוא בטח לא מרוצה מהמסקנה, משום שהיא תגרום לו לאי נעימות. אם כך, הרגע אותו.

כאשר אתה מלמד מישהו, אל תשפוך את החומר באופן חד סטרי.

אל תחזיר אש לאנשים כאילו הם חפצים. אם המועסק שלך לא עושה את העבודה כמו שצריך, אולי הוא זקוק למעט הכוונה, או אולי לטיפת הערכה?

בדומה, כאשר אתה מלמד מישהו, אל תשפוך את החומר באופן חד סטרי. בדוק אם הוא מקשיב, האם הוא שומע אותך, האם הוא מתעניין, פתוח לקבל, מתכחש, מתפעל, מוטרד, מרוצה... אתה מוכרח ללמוד להשתמש בכושר האבחנה שלך.

הדבר פועל גם בכיוון ההפוך. כשיש לך מורה שמשדר ידע, בדוק בין המלים. נסה להבין מה אומרים לו הדברים באופן אישי. כך תיכנס לתוך מימד אחר. זו דרך מצוינת לרכישת חכמה.

תן כתף

על מנת לתכוש את הקשיים העומדים בפני אדם עיוור, נסה לקשור את העיניים במשך יום אחד. צא לבית החולים וכגוש באנשים שאיבדו איבר מגופם. פעולות חיצוניות כאלה יגבירו את המודעות שלך לסבלם של האחרים, וכך תהיה מוכן יותר להושיט יד לעזרה בעת הצורך.

כשמישהו יודע שאתה מבין מה הוא מרגיש, המשא הופך מיידית לקל יותר. תאר לעצמך שהורה של חבר נפטר. אתה הולך לשבעה ואפילו לא יודע על מה לדבר. עצם הישיבה השקטה יחד איתו, מכחיתה מעט מהנטל. הוא יודע שאתה שם, ושאתה מזדהה איתו.

זה פועל גם אצל אנשים חולים. הביקור שלך עשוי לגרום להם להרגיש טוב יותר. זה פועל גם אצל אנשים חולים. הביקור שלך עשוי לגרום להם להרגיש טוב יותר – ואפילו בריאים יותר. אם אתה משקיע זמן, והאדם יודע שאתה מרגיש אותו, כבר הקלת עליו. תן לאנשים להבין שאכפת לך מהם: "אתה מדוכא, אני מבין את ההרגשה שלך." לפעמים זה נשמע שטותי – אבל זה עוזר. זה מקל.

ומעבר לכך – אל תסתפק באמפתיה. בדוק אם ישנה דרך מעשית לקחת מעורבות ולהקל מעליו את העול.

היינו שם

קורה לפעמים שעני מתעשה, ומאותו רגע והלאה הוא משתדל בכוונה להתרחק מעניים. התזכורת יותר מדי כואבת.

היהדות אומרת: דווקא באותם נושאים שבהם סבלנו בעבר, אם כיחידים ואם כעם, מוטלת עלינו חובה גדולה יותר לגלות רגישות לזולת – אנחנו כבר מכירים את ההרגשה...

משום כך נאמר בתורה: "ואהבתם את הגר, כי גרים הייתם בארץ מצרים". הניסיון היהודי במצרים, הופך אותנו לרגישים יותר לקשייהם של החלשים. אמנם מדובר באבות אבותינו, יחד עם זאת, הזיכרון הלאומי הקולקטיבי, מחייב אותנו לרגישות מיוחדת.

הכול מתחיל בבית

המקום הראשון ליישום הרעיונות הללו, הוא עם המשפחה והחברים. חוסר הבנה ואמפתיה, הם הסיבה הראשונה להיווצרות טינה במשפחה. כשאתה חוזר הביתה, נסה להבין מה עובר על בת זוגך. חשוב מה היא עושה בכל יום על מנת שהבית יתנהל כראוי. שוחח על כך והראה שאתה מבין שהיא עובדת קשה. חפש דרכים חדשות לעזור.

בדומה, בחור שחוזר הביתה וצונח מול הטלוויזיה עם צלחת מלאה באוכל, מעליב את ההורים. זה נראה כאילו שהוא מסתובב בבית מלא ברהיטים, כשברקע זוג דמויות של הורים שישלמו את ההוצאות שלו. תן מבט לעבר האמא שלך כשאתה חוזר הביתה. על מה היא חושבת? משהו מטריד אותה? משהו משמח אותה? שים לב!

הילדים שלך הם אלה שלהם אתה צריך לדאוג הכי הרבה. אתה אוהב אותם, ובאמת כואב בשבילם. אבל האם אתה מסוגל להרגיש איפה הם עומדים? 'להיכנס לנעליים של הילדים' עלולה להיות משימה קשה במיוחד, משום שהיא דורשת הכרה בכך שמדובר בבני אדם בעלי ישות עצמאית ונפרדת. משמעות התפישה הזאת, היא שהגיע זמן להפסיק להתמקד בכאב שנגרם לך, משום שהם אינם מגשימים את ציפיותיך מהם, ולהתחיל להתמקד בקשיים שלהם עצמם.

באופן מצער, מיליוני הורים עוברים את זה עם הילדים שלהם. אין דבר שהם אוהבים יותר מילדיהם – ובכל זאת הם משדרים אומללות ושנאה. האם זה לא מזעזע? וכל זה רק בגלל שהם לא מרגישים מספיק את השני.

כמה הרסני עלול להיות חסרונה של פיסת חכמה!

הושט יד לאנושות

בסופו של דבר אנחנו צריכים להרחיב את אופקינו. עלינו להרגיש בכאבם של האחרים, אפילו של אלה שאיננו מכירים. מי שאינו עושה זאת אוטם את עצמו. היהדות אומרת לנו, לשים לב במיוחד לפגיעים ביותר – יתומים ואלמנות. דאג למי שמבודד בביתו ואינו מסוגל להסתובב. חשוב איך ההרגשה להיות עני, וכיצד מצבו משפיע על ההערכה העצמית שלו. אדם יכול להסתובב ולהאמין שהוא אדם טוב... הוא יכול לדבר על זה... אבל כל עוד הוא אינו מרגיש את הדברים בתוכו, הוא לא באמת שם.

הרגש את קורבנות החברה. הבן את קורבנות הפשע. הזדהה עם קורבנות הזקנה.

הרגש את קורבנות החברה. הבן את קורבנות הפשע. הזדהה עם קורבנות הזקנה, עם קורבנות האפליה. הרגש את סבלם של אותם אנשים שלעולם לא תכיר – סבלם של הזרים, מהצד השני של כדור הארץ. אחרת, אינך עוסק במציאות.

עזרה בנשיאת עולם של האחרים, היא דרך לגישור פערם בינינו לבין שאר תושבי העולם. בדוק כבר עכשיו אם ישנה דרך למעורבות, שתסייע בהקלת הקשיים שלהם.

כאבו של א-לוהים

באותה מידה נלמד להבחין בכאבו של א-לוהים. א-לוהים סובל כשבני האדם סובלים. הצב מול עיניך את כאבו של הא-ל, כשהוא רואה את בני נבוכים ומבולבלים.

מי שיש לו ילדים מגלה, שאין ביכולתו לכפות עליהם לציית. אי אפשר להפוך אותם למלאכים. מוכרחים לאפשר להם ללמוד גם מהשגיאות שלהם עצמם, וזה לטובתם. הם צריכים להיות עצמאיים.

גם אנחנו, בני האדם, עושים הרבה טעויות ובורא עולם סובל (כביכול) מהמעשים המזיקים שלנו. הרגש את כאבו של הא-ל, הוא ברא עולם נפלא. עולם של הרמוניה, הסכמה ושלוש – וכיצד אנחנו חיים בו? א-לוהים נתן לכולנו פוטנציאל אדיר – והוא סובל לראות איך כל כך הרבה ממנו מתבזבז.

אולי אתה תעשה משהו בקשר לכך?

להשתתף בשמחה

בחתונה יהודית כולם לוקחים חלק בשמחתם של החתן והכלה. גם זו נשיאה משותפת בעול. מדוע? דמיין שנולד לך תינוק חדש ואין לך למי לספר. או שחברה שלך אמרה "כן" ואין לך למי לבשר. אתה הולך ברחוב ו – "אני מאורס! לאף אחד לא אכפת?"

כואב מאוד כשאין אפשרות לשתף אחרים בשמחה. זו הסיבה, שבני אנוש זקוקים לשתף אחרים בשמחתם. שמחה שרבים נוטלים בה חלק, היא אדירה. דבר זה הופך אותה לאמיתית, למלאה.

בסופו של דבר, גם כשאנחנו חולקים עם מישהו את הכאב, אנחנו חולקים גם שמחה. מדוע? משום שעזרה לזולת היא עצמה הנאה. וכשידיד שלנו מתגבר על הבעיות שלו, השמחה על כך שייכת לנו כמו שהיא שייכת לו.

נושא בעול עם חברו, הדרך השלושים ותשע לחכמה.

כולם רוצים להיות טובים ולעזור לאנושות. על מנת להפוך את העולם לאנושי יותר, היה רגיש לאחרים והשתתף אתם.

על מנת ליצור קשר אפקטיבי עם אדם, אנחנו חייבים להבין מאיפה הוא בא והיכן הוא עומד. אם לא תרגיש את נקודת המבט שלו, לא תוכל לנהוג עמו בחכמה.

אם לא תרגיש אמפתיה לאחרים, תמצא את עצמך מוסיף לנטל שלהם – באמירת הדברים הלא נכונים בזמן שהם סובלים.

שקף מספר 8

במה קל יותר להשתתף ולהרגיש חלק, בצער של חבר או בשמחתו?

מדוע?

שקף מספר 9

האם אנו מסוגלים לשמוח בשמחת החבר?

בחתונה יהודית כולם לוקחים חלק בשמחתם של החתן והכלה. גם זו נשיאה משותפת בעול. מדוע? דמיון שנולד לך תינוק חדש ואין לך למי לספר. או שחברה שלך אמרה "כן" ואין לך למי

לבשה. אתה הולך ברחוב ו - "אני מאורס! לאף אחד לא אכפת?!"

כואב מאוד כשאין אפשרות לשתף אחרים בשמחה. זו הסיבה, שבני אנוש זקוקים לשתף אחרים בשמחתם. שמחה שרבים נוטלים בה חלק, היא אדירה. דבר זה הופך אותה לאמיתית, למלאה.

בסופו של דבר, גם כשאנחנו חולקים עם מישהו את הכאב, אנחנו חולקים גם שמחה. מדוע? משום שעזרה לזולת היא עצמה הנאה. וכשידיד שלנו מתגבר על הבעיות שלו, השמחה על כך שייכת לנו כמו שהיא שייכת לו (הרב נח וינברג, המשך).

עברנו יחד מסע ארוך ומשמעותי... אלו מסרים נגעו בך באופן מיוחד? מה מהסדרה ילווה אותך הלאה?

אמסכמים סדרה...

- (1) מיהו מנהיג?
- (2) איש אשר רוח בו
- (3) מנהיגות במגילת אסתר
- (4) מלך
- (5) פסח - חג החרות
- (6) ארבעת הבנים
- (7) שיעור מעשרת המכות
- (8) שרשרת הדורות
- (9) חרות, זיכרון ועצמאות
- (10) מבחן המהצות

שקף מספר 10

עברנו יחד מסע ארוך ומשמעותי...

אלו מסרים נגעו בך באופן מיוחד?

מה מהסדרה ילווה אותך הלאה?

תזכורת...

(1) מיהו מנהיג?

(2) איש אשר רוח בו

(3) מנהיגות במגילת אסתר

(4) מלך

(5) פסח - חג החרות

(6) ארבעת הבנים

(7) שיעור מעשרת המכות

(8) שרשרת הדורות

(9) חרות, זיכרון ועצמאות

אמסכמים סדרה...

עברנו יחד מסע ארוך ומשמעותי... אלו מסרים נענו בך באופן מיוחד? מה מהסדרה ילווה אותך הלאה?

- (1) מיהו מנהיג?
- (2) איש אשר רוח בו
- (3) מנהיגות במעילת אסתר
- (4) מלך
- (5) כסח - חג החרות
- (6) ארבעת הבנים
- (7) שיעור מעשרת המכות
- (8) שרישרת הדורות
- (9) חרות, זיכרון ועצמאות
- (10) מבחן המנהיגות

שקף מספר 11

על מנת להפיק תועלת אמיתית מהלמידה, עלינו לתרגם את התובנות שלנו למעשים. איזו פעולה-מעשית תבחרו לעשות על מנת להפוך למנהיגים טובים יותר?

בהצלחה רבה בהמשך הדרך!

להערות והארות:

משה שמעון אופן

Moshe.oppen@gmail.com

054-8496992

**רוצים עוד?
סקרו והצטרפו
ל"אחים לנפש"**

© כל הזכויות שמורות ל"אחים לנפש"

